

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 114/2482

ขุนสิทธิเศรษฐกรรมโจทก์ นางสิทธิพยากรณ์โดยส่วนตัวและหม่อมหลวงหญิงแฉล้ม (ราชจินดา) ที่ 1 หลวงจรัสการครุกรรมที่ 2 จำเลย

ย่อ / หลักกฎหมาย

พฤติการณ์ที่ถือว่ามารดาได้ปกครองทรัพย์แทนบุตรบิดาตายมา 20 ปีมาแล้วแต่ในขณะบิดาตายบุตรยังเป็นผู้เยาว์อยู่ แต่ก็ได้บรรลุนิติภาวะมาก่อน+ถึง 10 ปีมาแล้ว ในระหว่างนั้นมารดาปกครองทรัพย์นั้นมาร สิทธิเรียกร้องของบุตรในทรัพย์มรดกของบิดาย่อมขาดอายุความเมื่อไม่ได้ความว่ามารดาได้ปกครองทรัพย์นั้นแทนบุตร การที่มารดาใช้อำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์มานั้น+ถือว่ามารดาได้ปกครองทรัพย์ของบุตรด้วย แต่เมื่อบุตรบรรลุนิติภาวะแล้วการปกครองทรัพย์แทนบุตรโดยอำนาจกฎหมายย่อมสิ้นสุดลง ต่อไปต้องถือตามความจริง + ความมฤตกอย่างยาว + 0 ปีต้องเริ่มนับแต่วันที่มีสิทธิรับมรดกมีสิทธิเรียกร้องขึ้นหาใช้นับแต่วันผู้มีสิทธิรับมรดกรู้ไม่โจทก์ฟ้องจำเลยทั้ง ๒ ซึ่งเป็นพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันเรียกทรัพย์มรดกของบิดา โดยกล่าวว่ามารดาของโจทก์จำเลยซึ่งถึงแก่กรรมไปแล้วไม่มีสิทธิที่จะจำหน่ายทรัพย์สินอันเป็นมรดกของบิดาซึ่งโจทก์มีส่วนได้ร่วมอยู่ด้วย นอกจากนั้นโจทก์ยังฟ้องเรียกมรดกของปู่โจทก์ซึ่งโจทก์อ้างว่ามารดาได้รับไว้แล้วไม่จ่ายให้-โจทก์อีกด้วย ศาลฎีกาตัดสินว่าฟ้องโจทก์ซึ่งเรียกมรดกบิดานี้ขาดอายุความแล้ว เพราะบิดาวายชนม์มาจนถึงวันโจทก์ฟ้องถึง ๒๕ ปี แม้เวลานั้นโจทก์ยังเยาว์อยู่แต่ก็ได้บรรลุนิติภาวะมาก่อนฟ้องถึง ๑๙ ปีแล้ว ถ้าจะใช้อายุความ ๑๐ ปี สิทธิเรียกร้องก็ขาดอายุความแล้ว ข้อที่โจทก์คัดค้านว่าโจทก์ได้ปกครองมรดกร่วมมากับมารดาหรือมารดาปกครองแทนมาก็ฟังไม่ได้ด้วยข้อเท็จจริงได้ความชัดว่าตั้งแต่บิดาวายชนม์จนโจทก์บรรลุนิติภาวะ ตลอดมาจนมารดาวยชนม์ลงอีกผู้หนึ่ง มาดดาได้ปกครองทรัพย์รายนี้มาแต่ผู้เดียว ดังพฤติการณ์เช่นที่ว่าตั้งแต่บิดาวายชนม์แล้ว มารดาก็โอนรับมรดกใส่ชื่อตนแต่ผู้เดียว การเก็บหาดอกผลและจัดการทรัพย์ก็ทำแต่ผู้เดียว

คำพิพากษา

และยังได้โอนที่ดินบางแปลงที่รับโอนมานั้นให้จำเลยที่ ๑ และ ๒ ทำพินัยกรรมยกทรัพย์ให้โจทก์จำเลยด้วย โจทก์ทราบก็คัดค้านไม่ ทั้งเมื่อบิดาวายชนม์แล้วโจทก์ก็ไม่ได้อยู่กับมารดาโจทก์ไปอยู่กับญาติอื่นเสียกว่า ๑๐ ปี ที่โจทก์มาอยู่กับมารดาภายหลังก็อยู่ในฐานะอาศัย ส่วนข้อที่คัดค้านว่าถึงแม้มารดาจะขาดการปกครองโจทก์ เพราะโจทก์บรรลุนิติภาวะแล้วก็เป็นแต่ขาดการปกครองตัวไม่ขาดการปกครองทรัพย์นั้นฟังไม่ขึ้น เพราะที่ถือว่ามารดาเป็นผู้ปกครองโจทก์ในส่วนทรัพย์นี้ก็เพราะถือว่ามารดาปกครองโจทก์ระหว่างยังเยาว์ ก็เมื่อการปกครองในระหว่างยังเยาว์ขาดสิ้นไปแล้ว การปกครองทรัพย์ก็ย่อมสุดสิ้นไปด้วย ส่วนเงิน ๘๐๐ บาทที่อ้างว่าบิดามารดาเข้ามาแทนโจทก์ก่อนบิดาวายชนม์นั้นก็ขาดอายุความแล้วเช่นกัน เพราะการที่โจทก์เพิ่งรู้ว่าตนมีส่วนได้ภายหลังฟ้องไม่ถึงปีไม่ใช่ข้อสำคัญ เพราะอายุความต้องนับแต่วันโจทก์มีสิทธิเรียกร้องเป็นต้นไป ส่วนเงินส่วนได้ของโจทก์เดือนละ ๒๐ บาทอันเป็นมรดกของปู่โจทก์นั้น ศาลล่างทั้ง ๒ เห็นว่าโจทก์มีสิทธิได้ย้อนหลังขึ้นไป ๑๐ ปี นับแต่วันฟ้องนั้น โจทก์ฎีกาว่าควรได้ทั้งหมด ศาลนี้เห็นว่าการนับอายุความในเรื่องนี้ต้องนับแต่เดือนที่มารดาได้รับเงินแทนและโจทก์บรรลุนิติภาวะแล้วหาใช้นับแต่วัน

โจทก์รู้ไม่เช่นเดียวกันส่วนที่จำเลยที่ ๑ คัดค้านว่าไม่ควรถูกปรับในเงินรายนี้นั้น ก็ฟังไม่ขึ้น
เช่นเดียวกัน ศาลล่างให้ยกฟ้องโจทก์เสียทุกข้อคงบังคับให้แต่เฉพาะเงินเดือนซึ่งเป็นส่วนได้ของ
โจทก์ตามมรดกปุซึ่งมารดาโจทก์ได้รับมานับแต่วันถอยหลังไป ๑๐ ขอบแล้ว พิพากษายืนให้ยก
ฎีกาโจทก์และจำเลยที่ ๑ เสีย

องค์คณะ

วิเศษ · อมาตย์ · พลังกูร

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← [deka.supremecourt.or.th](https://thaideka.online/deka/114/2482) ·
<https://thaideka.online/deka/114/2482>